

distriktsläkaren är ledamot av nämnden och är nominerad av arbetsgivaren, och barnmorskan, som är ledamot av nämnden, är nominerad av TCO.

Cirka 1 av 60 000 patienter anmäler

Inlägget från Per Ericsson och Göran Frithz föranleder endast följande reflexioner. Bland annat minns de inte längre den »medikolegala ängslan« som nu förefaller vara ett faktum, om jag förstår dem rätt. Visserligen är det fråga om äldre läkare, men jag tror ändå att de kan ha tjänstgjort för tio år sedan. Mot den bakgrunden vill jag gärna upplysa om att andelen påföljder som HSAN nu utdelar i ärenden minskat högst väsentligt.

År 1996 tecknades 410 påföljder på 2 659 anmälningar, att jämföra med år 2003 då 300 påföljder delades ut på 3 377 anmälningar. Ur HSANs årsredovisning för år 2003 kan också följande läsas i anledning av att antalet anmälningar ökade med 150 år 2003:

»De som anmäler sitt missnöje med den erhållna vården är ett litet antal i förhållande till den vård som ges i Sverige under ett år. Enligt Socialstyrelsens uträkningar är det fråga om 200 milj patientkontakter under ett år vilket i förhållande till antalet patientanmälningar innebär att ungefär en patient av 60 000 till 70 000 anmäler den vård som de har erhållit.«

Det framgår också att 97 procent av anmälningarna till HSAN är från patienter/anhöriga och att endast 3 procent av dessa anmälningar leder till en påföljd för den anmälde.

Mot den bakgrunden förefaller det oförklarligt och olyckligt att det skulle vara som Ericsson och Frithz förefaller ha upplevt; att det är lika stora resurser som konsumeras för att gardera sig för HSAN-kritik som för att lösa de medicinska problemen. Jag som trodde att läkaren satte sina patienter före sig själv.

Våra förutsättningar

Slutligen vill jag bara tillägga att de förutsättningar under vilka HSAN arbetar och vad som gäller för verksamheten är offentliga och tillgängliga för alla. Detta gäller såväl lagstiftningen som regleringsbrev och årsberättelse, som också finns tillgängliga på vår webbplats (www.hsan.se). •

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Varför skall man vara medlem i Läkarförbundet?

II Varför skall man vara medlem i Läkarförbundet? Vad får man för den relativt dryga medlemsavgiften?

När jag gick in som medlem för ca 35 år sedan fanns det självklara svar på dessa frågor. Förbundet var aktivt på en rad områden och då inte minst kring arbetsvillkor, jourfrågor, lönesättning m m. För mig kändes det som den naturliga saken i världen att engagera sig i såväl den lokala läkarföreningen som i sjukvårds-Saco. Det fackliga arbetet upplevdes meningsfullt och det föreföll som om förbundet kraftfullt arbetade för att förbättra medlemmarnas villkor.

Förbundet märks knappt

Så icke idag där förbundet intar en mycket passiv och knappt märkbar roll. De lokala facken lägger sig platt för arbetsgivarna, och den aktiva dialogen tycks ha tystnat fullständigt. På det sjukhus där jag arbetar har vi inte sett röken av löneförhandlingar på två år och ännu

Replik:

Ditt medlemskap ger Läkarförbundet en stark röst och Dig själv konkret hjälp och service

II Olof Lindquist ställer frågan: »Varför ska jag vara medlem i Sveriges läkarförbund?« Enligt vår målparagraf ska vårt förbund vara läkarnas fackliga och professionella sammanslutning och ha till uppgift

- att upprätthålla en god och värdig anda inom kåren,
- att tillvarata medlemmarnas yrkesmässiga, sociala och ekonomiska intressen,
- att främja medlemmarnas utbildningsmässiga och vetenskapliga intressen, och
- att befordra hälso- och sjukvårdens ändamålsenliga utveckling.

Vårt uppdrag är brett men i alla delar viktigt för att värna den medicinska professionens yrkesutövning.

Medlemskapets betydelse

Ditt medlemskap är viktigt för att ge läkarkåren ett rimligt arbetsliv där Du har möjlighet att påverka Din vardag, få en god löneutveckling och bra arbetslivsvillkor, inte minst när det gäller arbetstiden. Det är viktigt att alla medlemmar har stöd och skydd av de avtal och lagar som reglerar arbetslivet. Sveriges läkar-

mindre informerats om pottar etc, eller ens om var parterna står. Jag har också på nära håll upplevt hur en medlem av utländsk härkomst nyligen sökt hjälp av förbundet i ett fall gällande ytterst tveksam myndighetsutövning, dock utan att förbundet ville lyfta ett finger för att hjälpa till.

Ringer man för att få besked i pensionsfrågor har man på förbundet ingen kunskap om eller intresse av att ta reda på hur det förhåller sig, utan hänvisar bara till försäkringskassan. Återstår endast de eventuella fördelar man kan ha av att få tillgång till SalusAnsvars tjänster, vilka ju inte heller har varit helt okomplicerade under senare tid.

Vad är det för fördelar som jag själv och andra missnöjda medlemmar missat?

Olof Lindquist

docent, överläkare, Uddevalla
olof.lindquist@vgregion.se

förbund är den centrala förhandlingsparten kring avtal för särskilt löner och arbetslivsvillkor. Med jämna mellanrum omförhandlas våra avtal, och utan en stark facklig organisation skulle våra arbetsförhållanden försämrats.

Utbildningen av de förtroendevalda

En av förbundets viktigaste verksamheter är att ansvara för utbildningen av de fackligt förtroendevalda centralt och lokalt, så att vi på ett kompetent sätt alltid kan stötta den enskilde medlemmen när det behövs. Vi vill att alla medlemmar ska känna och veta att man alltid ska kunna få stöd och hjälp, antingen från det centrala förbundskansliet eller från den lokala företrädaren, om någonting händer.

Nytt sjukvårdspolitiskt program

Läkarförbundet är dessutom en kunskapsproducerande och opinionsbildande organisation. Vi driver, analyserar, utvärderar och bemöter olika politiska förslag, som berör läkarkåren och sjukvården i stort. Nu senast har förbundet tagit fram och driver ett helt nytt program för utveckling av den svenska sjukvården, »Framtidens sjukvård«. Ti-

digare har vi gjort samma sak i frågorna kring patientsäkerhetsarbetet.

Utbildningsfrågorna

Alla medlemmar ska alltid kunna utöva yrket på ett kompetent och kvalificerat sätt. Goda villkor och förutsättningar för såväl grund- som vidareutbildning, och kontinuerlig fortbildning är därför mycket viktiga frågor för Läkarförbundet. Förbundet är därför en av initiativtagarna och grundarna till *Ipuls*, vars huvuduppgift är den nätburna kurskatalogen för kvalitetsgranskade utbildningsaktiviteter.

Ett annat exempel på vad förbundet gör för att utveckla utbildningsvillkor och -kvalitet är *Spur*-verksamheten för AT och ST. Den medicinska forskningen är en annan fråga, där förbundet har ett starkt engagemang till framma för såväl läkarna som sjukvården. De senaste åren har vi därför lagt mycket kraft på särskilt den kliniska patientnära forskningens förutsättningar.

Förbundet arbetar även med läkarfrågor i en vidare mening. Det gäller inte minst läkaretiken och patienternas ställning. Internationellt är Läkarförbundet med och påverkar utvecklingen både globalt och på europeisk nivå. Värnandet om goda betingelser för läkares rörlighet inom EU/EES-området, inklusive ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer och patientens rätt att söka vård i annat EU/EES-land, är några av de många frågor som står på agendan.

Individuell service

Sammantaget erbjuder Sveriges läkarförbund ett angeläget medlemskap. Utöver det traditionella förhandlingsarbetet och formandet av vår professionella politik ägnas mycket tid till viktig och uppskattad individuell service med tillgång till lönestatistik, råd och stöd kring utbildning, arbete, avtal, pensioner, juridisk hjälp, tillgång till utredningar och programskrifter. Du får också rabatt på Läkartidningen, och genom *SalusAnsvar*

har Du möjlighet till förmånliga lån och försäkringar. Andra medlemsförmåner är möjlighet att hyra gästrum och semesterhus och att teckna förmånliga elavtal genom *Saco*. På vår webbplats www.lakarforbundet.se kan Du ta del av det mesta om Läkarförbundet och vår verksamhet.

Ju fler medlemmar, desto starkare

Eftersom mycket av det fackliga arbetet idag drivs lokalt, som stöd och service till de enskilda medlemmarna, särskilt när det gäller lön och arbetslivsvillkor, vill jag föreslå att du tar kontakt med din lokala läkarförening när det gäller dessa frågor. Ju fler medlemmar vi är, desto starkare blir förbundet. Ju starkare förbund, desto större möjlighet att påverka sjukvårdens utveckling och våra yrkesvillkor i den riktning vi önskar. Ditt medlemskap är viktigt för oss alla.

Bernhard Grewin

ordförande, Läkarförbundet

Varför ingen öppen debatt om *Salus*?

■ Livförsäkringsbranschens kris, inte minst i *Salus*, oroar. Många privatläkare känner sig lurade av *Salus* och svikna av Läkarförbundet. Så tolkade jag stämningen i den diskussion om *Salus* som medlemmarna hade med styrelsen inför Sveriges Privatläkarförenings årsmöte.

Privatläkarnas pensioner

Bakgrunden till den diskussionen är de kontakter som Stor-Stockholms privatläkarförening har haft med *Salus*. Vi har bjudit in *Salus* till styrelsen och också anordnat ett medlemsmöte. Vi har sett det som en angelägen uppgift. De privata pensionsförsäkringarna är av extra stor vikt för oss privatläkare, eftersom vi ofta saknar andra former av tjänstepension. Det ligger inom vårt intresseområde, särskilt med tanke på att många pensionssparare i *Salus* har förlorat flera hundratusen kronor i samband med det senaste återtagandet av återbäring.

Men det är inte nog med det. Den kvarstående delen av deras återbäring kommer de närmaste åren att användas för att betala tillväxten av kapitalet. Allt i enlighet med den formel som *Salus* använder för uppräknings av sparkapitalet. Den gör att sparande som skett över lång tid missgynnas.

Läkarförbundets ansvar

Sveriges läkarförbund har ett särskilt ansvar för *Salus* inte bara som storägare. Framför allt grundas detta ansvar i att många läkare började spara i *Salus*, eftersom det var »vårt försäkringsbolag«.

Som nybliven privatläkare 1981 fick jag rådet av förbundet att pensionsspara och också rådet att vända mig till *Salus*. Nu när tiderna är sämre vill Läkarförbundet inte kännas vid sitt ansvar. På fjolårets fullmäktigemöte förklarade förbundets VD, Lars Andåker, att han inte hade några aktier och inte heller några pensionsförsäkringar i *Salus*.

Inför Läkarförbundets fullmäktigemöte nu i maj skrev Stor-Stockholms privatläkarförening till Svenska privatläkarföreningen för att få till stånd en motion i denna fråga. Vi ville få en öppen diskussion som belyser intressekon-

flikten mellan förbundet som aktieägare och förbundet som företrädare för pensionsspararna. Till vår stora förvåning ville inte privatläkarföreningen gå vidare. Frågan skulle hamna fel, eftersom läkare också pensionssparar i andra bolag.

Varför avstår förbundet från att bevakna sina medlemmars intresse i denna fråga? Varför är det så svårt att få till stånd en öppen diskussion i förbundet?

Christer Sjödin

ordförande,

Stor-Stockholms privatläkarförening
sjodin.christer@telia.com

Replik:

Läkarförbundet har tagit sitt ägaransvar, men informationen kunde varit tydligare

■ *SalusAnsvar* och dess livbolag har genomlysts i medierna under de senaste åren. Många saker har ägt sin riktighet, medan andra beskrivningar har kastat sin skugga även över det som varit bra.

Mina synpunkter

Jag kan i egenskap av ledamot i moderbolagets styrelse förstå att det finns många känslor och till och med upprördhet när den ekonomiska utvecklingen inte är den önskvärda. Sparande genom placeringar i aktier och andra värdepapper under olika skeden går upp och ned, och det finns bara ett lägre belopp som är

garanterat. Till detta kommer dock att pensionssparande i viss mån är skattemässigt gynnat. Att pensionsspara är ett långsiktigt sparande, och det går inte att döma utifrån ett »nedslag« i ett enskilt pensionsbesked.

Förbundet tar sitt ägaransvar

Påståenden om att Läkarförbundet inte tar sitt ägaransvar är felaktiga. Vi har under årens lopp hela tiden strävat efter att hitta en så klok utveckling av försäkringsrörelsen som möjligt. Så var fallet när läkarnas »eget« försäkringsbolag *Salus* genom köpet av försäkringsbola-